

УДК 336.25:631.115:633.63

Варченко О.М.,
д.е.н., професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Артімонова І.В.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОДАТКОВА СКЛАДОВА ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ГОСПОДАРСТВАМИ НАСЕЛЕННЯ

Постановка проблеми. Аналіз структури виробництва цукрових буряків в Україні свідчить, що в загальному обсязі вирощування цієї культури простежується збільшення частки особистих селянських господарств. Якщо в 1990 р. у приватному секторі фабричні цукрові буряки не вирощували, то у 2002 р. внаслідок соціально-економічних процесів, що відбулися на селі, особистими господарствами та господарствами громадян-орендарів уже було вироблено 26,2% валового збору буряків (3780,1 тис. т), за середнього рівня врожайності 300-550 ц/га, що в 2-2,5 раза більше, ніж у сільськогосподарських підприємствах. Рівень прибутковості виробництва цукрових буряків в ОСГ (на основі даних опитування власників цих господарств науковцями ННЦ "Інститут аграрної економіки" УААН) становив у 2014 р. близько 20-50%. У структурі доходів, одержаних від ведення особистого господарства, на грошові надходження від реалізації цукрових буряків припадало орієнтовно 15-20%.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У теперішніх реаліях, в нашій країні вивченню особистих селянських господарств приділяли увагу Ю. Акчуріна, І. Баланюк, П. Березівський, О. Біттер, О. Дем'янчук, Т. Дудар, В. Збарський, Ф. Зінов'єв, А. Даниленко, О. Комліченко, Д. Крисанов, Г. Купалова, В. Липчук, Л. Ліпич, М. Малік, В. Месель-Веселяк, Л. Михайлова, О. Онищенко, І. Прокопа, П. Саблук, Г. Черевко, Л. Шепотько, В. Шиян, О. Шпичак, В. Юрчишин та ін. Їхні роботи мають важливе значення і слугують підґрунтям сучасних економічних поглядів на проблеми розвитку та функціонування особистих селянських господарств, зокрема вирощування та реалізації цукрових буряків.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз існуючої системи оподаткування діяльності особистих селянських господарств, що займаються вирощуванням цукрових буряків, а також обґрунтування пропозицій щодо упорядкування елементів ціноутворення й оподаткування індивідуальних господарств і сільськогосподарських підприємств при товарообмінних операціях та реалізації продукції переробним підприємствам.

Виклад основного матеріалу дослідження. З 2005 р. спостерігалось поступове зниження обсягів реалізації господарствами населення цукрових буряків на переробку більш ніж у 6 разів (рис. 1). Як свідчать дані опитування власників господарств приватного сектору, 93,2% із них вважають за недоцільне вирощувати цукрові буряки. Основною причиною є цінова дискримінація для ОСГ на цей вид продукції.

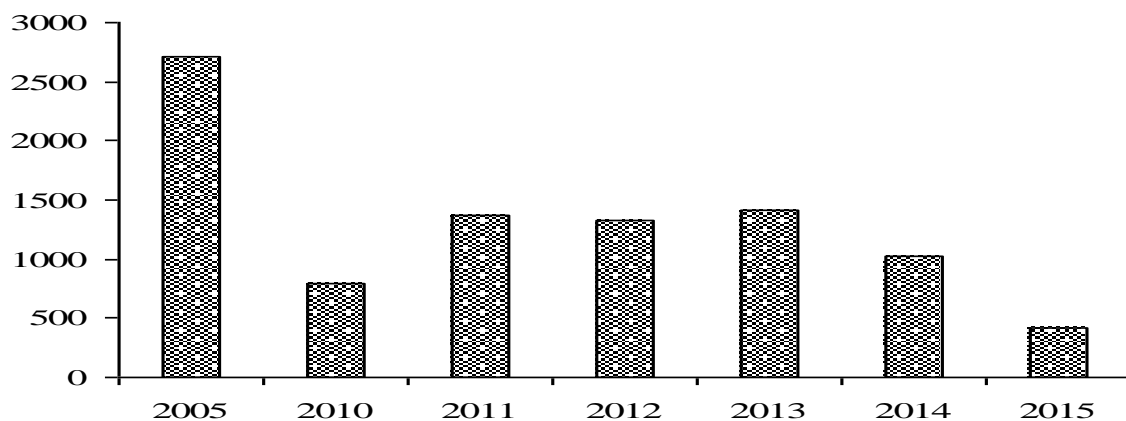
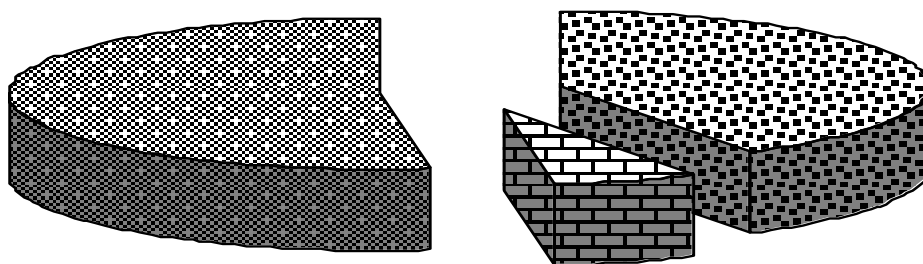

Рис. 1. Динаміка реалізації цукрових буряків господарствами населення, тис. т
 Джерело : розраховано авторами

Причинами зниження обсягів виробництва цукрових буряків у господарствах населення є високі затрати праці та примітивна технологія вирощування цієї культури, а також упереджене ставлення цукропереробних підприємств до власників особистих господарств. Так, на деяких цукрових заводах Тернопільської та Хмельницької областей фізична забрудненість цукрових буряків, викопаних та почищених вручну, становить 10-12%, при рівні цукристості 13-14% (базисна цукристість – 16%).

Якісні параметри вирощених в ОСГ цукрових буряків були набагато вищі, ніж у сільськогосподарських підприємствах, що насамперед стосується фізичної забрудненості. У середньому показник фізичної забрудненості цукрових буряків, вирощених у господарствах населення, дорівнював 3-4%, оскільки приватний товаровиробник здійснює всі процеси збирання врожаю цукрових буряків вручну.

Особисті селянські господарства України основну масу вирощених цукрових буряків реалізують на цукрові заводи як на умовах давальницької сировини, так і за готівку через уповноважених осіб (рис. 2).

- ▣ Реалізовано переробним підприємствам, тис. т.
- ▣ Реалізовано за іншими каналами тис.т.
- ▣ Перероблено на умовах давальницької сировини тис.т.

Рис. 2. Структура реалізації цукрових буряків господарствами населення

Джерело : розраховано авторами

Необхідно відзначити про наявність значних обсягів реалізації цукрових буряків через торгово-посередницькі структури, які знаходяться в режимі спеціального оподаткування ПДВ. Це дає можливість використовувати схеми по мінімізації оподаткування купівлі сільськогосподарської продукції у фізичних осіб, що призводить до суттєвого заниження надходження коштів до бюджету.

З метою розширення зони бурякосіяння за рахунок ОСГ цукрові заводи надавали товарний кредит у вигляді насіння за ціною, що нижча за ринкову, забезпечували мінеральними добривами. Крім того, практикувалося вивезення сировини транспортом переробника або ж товаровиробникам відшкодовувалися транспортні витрати. Проте, починаючи з 2005 р., цукрові заводи припинили відшкодування цього виду витрат для особистих господарств населення, оскільки їх було віднесено на вартість сировини [1].

Проте основним фактором, що вплинув на зниження обсягів вирощування цукрових буряків у особистих селянських господарств є зниження ціни на цукросировину та різний рівень вартості 1 тонни цукрових буряків для індивідуальних господарств і сільськогосподарських підприємств. У 2015 р. ціна 1 т цукрових буряків для господарств населення була на 20-22% нижчою від цін сільськогосподарських підприємств. Відмінність у цінах на продукцію двох суб'єктів господарювання досить відчутна. Вона пояснюється різними підходами щодо сплати ПДВ.

При закупівлі цукрових буряків з подальшою переробкою юридичними особами та згідно з нормами Податкового Кодексу (ПК) зазначені операції з продажу сільськогосподарської продукції не мають податкового кредиту (вхідного ПДВ), податок на додану вартість відповідно до норми Податкового кодексу нараховується на повну її вартість і в кінцевому результаті різко збільшується ціна цієї продукції [2].

Зазначене негативно впливає на всю систему заготівель, створює переробним підприємствам додаткові труднощі, призводить до зменшення заготівель.

В зв'язку з цим більшість цукрових заводів здійснюють переробку цукросировини на умовах давальницької сировини, що дає можливість уникнути так званого «подвійного» оподаткування ПДВ.

Операції з передачі давальницької сировини виконавцю (переробнику) і повернення замовнику готової продукції, а також неперероблених залишків сировини та відходів виробництва не вважаються операціями з продажу (реалізації) товарів, оскільки право власності на сировину від замовника до переробника не переходить (пп. 14.1.202 Податкового кодексу - ПК). Тому на результати діяльності вони не впливають. Податкові наслідки у сторін настануть після виконання робіт, передбачених умовами договору і при розрахунках за ці роботи.

У замовника вартість виконаних переробником робіт включається до собівартості виготовленої продукції у загальноновстановленому порядку. Якщо продукція продаватиметься стороннім суб'єктам, витрати необхідно відображати за датою визнання доходу від реалізації згідно із п. 138.4 ПК.

Досить часто виникає ситуація, при якій у договорі на переробку цукрових буряків передбачається, як плата за виконані роботи з переробки, передача переробнику частини готової продукції, сировини або відходів виробництва. Така передача вважається не тільки поставкою, але й бартерною операцією (пп. 14.1.10 ПК). У цьому випадку дохід у замовника (витрати в переробника) розраховується за договірною вартістю, але не нижче (вище) від звичайної ціни товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) (п. 153.10 ПК). Слід пам'ятати, що за нинішніми нормами у випадку, якщо операція не підпадає під ст. 39 ПК, звичайна ціна повинна дорівнювати договірній.

У такій ситуації замовник збільшує дохід від операційної діяльності на вартість переданих як оплата ТМЦ, виходячи з договірної ціни, але не нижче від звичайної. Дохід визнається у тому періоді, коли складено документ про передачу ТМЦ (акт виконаних робіт або накладна).

Витрати переробника визначаються за договірною (але не вище від звичайної) вартістю отриманих ТМЦ. Для цілей оподаткування витрати будуть визнаватися у періоді: реалізації товарів або послуг, якщо отримані ТМЦ використані у виробництві та включені до складу собівартості реалізованих товарів, робіт, послуг (п. 138.4 ПК); отримання ТМЦ, якщо вони не входять до собівартості та відносяться до складу інших витрат (п. 138.5 ПК).

Операції з передачі давальницької сировини переробнику та повернення замовнику готової продукції, а також неперероблених залишків сировини і відходів виробництва не віднесено до операцій поставки товарів (пп. 14.1.191 ПК), отже, вони не підлягають обкладенню ПДВ (ст. 185 ПК). Але це не стосується тієї частини давальницької сировини і готової продукції, що йде в оплату виконаних робіт із переробки.

Операції з виконання робіт із переробки давальницької сировини обкладаються ПДВ у загальноновстановленому порядку. У переробника такі операції обкладаються ПДВ за ставкою 20% згідно із п. 185.1 ПК.

Оскільки суб'єктом оподаткування виступає фізична особа – власник особистого селянського господарства, його дохід не є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Основною вимогою для цього є подання довідки з органів місцевого самоврядування про наявність такої земельної ділянки (про її розмір і цільове призначення) [3].

Отже, фактично витрачаючи однакові суми коштів на виробництво і реалізацію цукрових буряків, господарства, які юридично є платниками ПДВ, одержать значно більші прибутки, оскільки прибуток сільськогосподарських підприємств вищий порівняно з прибутком особистих селянських господарств, як різниця між "вихідним" і "вхідним" ПДВ. Через недосконалість порядку оплати цукрової сировини особисті селянські господарства змушені орієнтуватися на тіньові схеми, тобто реалізувати солодкі коренеплоди не за прямими зв'язками з підприємствами переробної галузі, а опосередковано, через підставних юридичних осіб з метою хоча б часткового збільшення доходів, в яких об'єктом оподаткування ПДВ є маржа. Слід зазначити, що виробництво цукрових буряків у господарствах населення зумовлене ускладненням соціально-економічного стану вітчизняного АПК, має вимушений характер і є безперспективним: через надмірно високі затрати ручної праці, спрощену технологію виробництва і т.п.

З огляду на можливість тривалого зберігання цукру та стабільного попиту на нього – це товар, який може бути засобом нагромадження коштів власника ОСГ, купівельна спроможність якого не знижується навіть під дією інфляційних процесів.

Як свідчать результати анкетного опитування, 83% власників ОСГ вирощують цукрові буряки з метою подальшої реалізації цукру; 17% – для власного споживання, 95% – продають цукор торгово-посередницьким структурам, 5% – самостійно на ринку. Якщо розглянути узагальнену структуру реалізації цукру приватними виробниками, то 23% цукру реалізують восени, 12% – узимку, решту 65% – у весняні й літні місяці.

Проте, при подальшій реалізації цукру можуть виникати певні податкові ускладнення як для власника особистого селянського господарства – продавця, так і покупця – юридичної особи. Це пов'язано з тим, що цукор є продукцією промислової переробки, що не дає його власнику – фізичній особі скористатися нормами Закону України «Про особисте селянське господарство» та Податкового кодексу щодо можливості отримання пільг при сплаті податку з доходів фізичних осіб [2; 4].

Юридична особа буде мати відповідні ускладнення при взаємовідносинах з неплатником податку ПДВ – власником особистого селянського господарства.

В цій ситуації Приватний товаровиробник зазнає тиску податкового законодавства. Оскільки він не є платником ПДВ, тому не може продати одержаний цукор за реалізовані цукрові буряки великим торгово-посередницьким структурам – платникам ПДВ [5].

Господарства населення змушені реалізувати цукрові буряки за нижчою від мінімально встановленої законодавством ціною торгово-посередницьким структурам, які працюють за спрощеною системою оподаткування. Саме ця обставина призводить до формування тіньового ринку сільськогосподарської продукції, зокрема й ринку цукру [6]. Власники особистих селянських господарств змушені були реалізувати у 2015 р. приватним підприємцям цукор за ціною, яка на 12-15% нижча за оптово-відпускну ціну цукрових заводів, що призвело до зниження ефективності виробництва цукру в особистих селянських господарствах.

За ситуації, коли в країні безупинно знижується валове виробництво цукрових буряків, і постає потреба ввезення цукру навіть для забезпечення власних потреб, треба усвідомлювати, що особисті господарства населення забезпечують понад чверть валового збору коренеплодів [7]. Зважаючи на це, чинні елементи державного регулювання збуту цукрових буряків у нинішніх умовах є неприйнятними, передусім через недоліки системи ціноутворення. Розглянуті проблеми бурякосійних особистих селянських господарств будуть вирішені за умови встановлення єдиних мінімальних цін на цукрові буряки [8].

Висновки з проведеного дослідження. Дискримінаційні економічні умови для виробників цукрових буряків – особистих селянських господарств – призведуть до скорочення виробництва вкрай потрібної сировини для цукрових заводів. За розрахунками, при втраті ОСГ як виробників цукрових буряків обсяги виробництва цукру скоротяться майже на 30%. Чинні елементи механізмів ціноутворення й оподаткування, на яких автори сконцентрували увагу, були б економічно обґрунтованими, якби потужності переробних підприємств забезпечувалися сировиною, виробленою великими спеціалізованими господарствами. Хоча в останні роки, із появою лишків цукру в Україні вказані заходи можуть бути виправдані.

Варто врахувати й інтереси цукрових заводів. У разі встановлення єдиного для всіх категорій господарств рівня мінімальної ціни на цукрові буряки переробні підприємства будуть змушені в умовах дії чинної системи оподаткування взяти на себе додаткові витрати, пов'язані з рівновеликою оплатою сировини. Отже, слід також змінити засади оподаткування цукру при його реалізації цукровими заводами: запровадити зменшення суми сплати ПДВ на цукор, підвищення цін на цукрові буряки для здавальників – особистих селянських господарств.

На перший погляд, запропоновані заходи щодо виходу з цієї ситуації призведуть до зменшення бюджетних надходжень. Проте існуюча система поповнення бюджету за рахунок бурякосійників – господарств населення є економічно необґрунтованою і небезпідставно сприймається приватними господарями як несправедлива, що зумовлює згортання вирощування буряку особистими селянськими господарствами.

Уряд має сприяти наповненню внутрішнього ринку цукром власного виробництва з вітчизняної сировини, проявляючи передусім державницький підхід і створюючи умови для комплексного розв'язання проблем агропромислового комплексу.

Бібліографічний список

1. Шпичак О.М. Реалізація продукції особистими селянськими господарствами – витрати, ціни, ефективність / Шпичак О.М., Свиноус І.В. – К. : ІАЕ, 2008. – 320 с.
2. "Податковий кодекс України", станом на 2 грудня 2010 р., № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Кальченко С.В. Моделювання виробництва продукції рослинництва в особистих селянських господарствах / С.В.Кальченко // Економічний аналіз. – 2014. – Том 17. – № 2. – С. 55-60.
4. Закон України "Про особисте селянське господарство", станом на 15 травня 2003 р., №742-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T030742.html
5. Збарський В.К. Особисті селянські господарства в становленні малих форм господарювання / В.К. Збарський // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С. 48–53.
6. Коваль Н.В. Перспективи розвитку особистих селянських господарств / Н.В. Коваль // Економіка АПК. – 2007. – № 9. – С. 21–24.
7. Кропивко М.М. Мотивація як основний чинник розвитку господарств населення / М.М. Кропивко // Економіка АПК. – 2014. – № 11. – С. 29–35.
8. Валявський С.М. Тенденції світового ринку цукру та перспективи розширення експортних можливостей України [Електронний ресурс] / С.М. Валявський, Є.А. Прудка // Ефективна економіка. – 2014. – № 11. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3578>

References

1. Shpychak, O.M. and Svytnous, I.V. (2008), *Realizatsiia produktsii osobystymy selianskymy gospodarstvamy – vytraty, tsyny, efektyvnist* [Realization of production of personal peasant farms - costs, prices, efficiency], IAE, Kyiv, Ukraine, 320 p.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "Tax Code of Ukraine" dated December 2, 2010 N 2755-VI, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (access date November 16, 2016).
3. Kalchenko, S. (2014), "Simulation of crop production in personal peasant farms", *Ekonomichnyi analiz*, vol. 17, no. 2, pp. 55-60.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On personal peasant farms" dated May 15, 2003 N 742-IV, available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T030742.html (access date November 16, 2016)
5. Zbarskyi, V. (2004), "Personal peasant farms in the establishment of small forms of managing", *Ekonomika APK*, no. 1. pp. 48–53.
6. Koval, N. (2007), "Prospects for the development of personal peasant farms", *Ekonomika APK*, no. 9, pp. 21–24.
7. Kropyvko, M. (2014), "Motivation as a key factor of the development of population's households", *Ekonomika APK*, no. 11, pp. 29–35.
8. Valiavskiy, S. and Prudka, Ye. (2014), "World market of sugar and prospects of expansion of export capacities of Ukraine tendencies", *Efektivna ekonomika*, no. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3578> (access date November 16, 2016).

Варченко О.М., Артимонова І.В. ПОДАТКОВА СКЛАДОВА ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ГОСПОДАРСТВАМИ НАСЕЛЕННЯ

Мета. Аналіз існуючої системи оподаткування діяльності особистих селянських господарств, що займаються вирощуванням цукрових буряків, а також обґрунтування пропозицій щодо упорядкування елементів ціноутворення й оподаткування індивідуальних господарств і сільськогосподарських підприємств при товарообмінних операціях з реалізації продукції переробним підприємствам.

Методика дослідження. У статті використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, які забезпечили досягнення поставленої мети. У процесі дослідження використовувалися системний підхід, методи абстрактно-логічний; статистико-економічний; монографічний та структурно-функціональний. Діалектичний метод пізнання дав змогу комплексно дослідити ефективність функціонування підприємств цукробурякового підкомплексу в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. Інформаційною базою слугували законодавчі та нормативні документи України, праці провідних вітчизняних науковців, особисті розробки й дослідження авторів, Internet-ресурси.

Результати. Проаналізована динаміка обсягів реалізації цукрових буряків господарствами населення. Визначено причини зниження обсягів виробництва цукрових буряків у господарствах населення, зокрема, високі затрати праці, примітивні технології вирощування цієї культури та упереджене ставлення цукропереробних підприємств до власників особистих господарств. Розглянуто узагальнену структуру реалізації цукрових буряків господарствами населення.

Виявлено відмінність у цінах на продукцію індивідуальних господарств і сільськогосподарських підприємств, яка пояснюється різними підходами щодо сплати ПДВ. Встановлено, що господарства, які юридично є платниками ПДВ, фактично витрачаючи однакові суми коштів на виробництво і реалізацію цукрових буряків, одержують значно більші прибутки, оскільки прибуток сільськогосподарських підприємств вищий порівняно з прибутком особистих селянських господарств, як різниця між "вихідним" і "вхідним" ПДВ. Обґрунтовано необхідність встановлення єдиних мінімальних цін на цукрові буряки, що сприятиме вирішенню проблем бурякозайманих господарств населення.

Наукова новизна. Обґрунтовано зміни процедури оподаткування цукру при його реалізації цукровими заводами, а також необхідність встановлення єдиного для всіх категорій господарств рівня мінімальної ціни на цукрові буряки. Визначена необхідність зменшення суми сплати ПДВ на цукор, підвищення цін на цукрові буряки для особистих селянських господарств.

Практична значущість. Отримані результати дослідження стали основою необхідності удосконалення діючої системи оподаткування діяльності особистих селянських господарств при реалізації сільськогосподарської продукції. Запропоновано дієві заходи державного регулювання виробництва і реалізації цукрових буряків господарствами населення в умовах цінового ризику.

Ключові слова: особисті селянські господарства, торгово-посередницькі структури, мінімальні ціни, оподаткування, ціноутворення, цукрові буряки.

Varchenko O.M., Artimonova I.V. TAX COMPONENT OF PRODUCTION AND SALE OF SUGAR BEET FARMS

Purpose. Goals of the article are an analysis of the existing tax system of private farms, growers of sugar beet and justify proposals for streamlining elements of pricing and taxation of individual farms and agricultural enterprises in barter operations and sales to processors.

Methodology of research. The article uses the general scientific and special methods that ensure the achievement of the purpose. The study used a systematic approach, abstract-logical method; statistical method;

monographic and structural-functional method. The dialectical method of knowledge made it possible to comprehensively investigate the efficiency of sugar beet sub companies in their development, interconnection and interdependence. The information base served as legislative and normative documents of Ukraine, the works of leading scientists, personal development and research sponsors, Internet-resources.

Findings. The article shows the dynamics of sales of sugar beet farms, determines the reasons of their production decline, in particular, high labor costs, primitive technology of this culture and prejudice of sugar processing enterprises to owners of private farms. A generalized private farms' sales structure of sugar beet is considered.

It is determined the price difference for individual products and agricultural enterprises, which is explained the different approaches to VAT. Thus, the producers, that are legally subject to VAT, actually spending the same money on the production and sale of sugar beet, receive much more income because of the difference between "output" and "input" of VAT. We believe that the establishment of common minimum price for sugar beet will help to solve problems sugar beet households.

Originality is to change the procedure for taxation of sugar at its sugar plants realization and installation of uniform for all categories of farms in the minimum price for sugar beet. We propose to reduce of VAT on sugar and increase prices of sugar beet for individual farms.

Practical value. The current system of taxation of private farms in the sale of agricultural products is analyzed. Effective measures of state regulation of production and sale of sugar beet households in terms of a price risk are proposed.

Key words: private farms, trade intermediaries, minimum prices, taxation, pricing, sugar beets.

Варченко О.М., Артимонova И.В. НАЛОГОВАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПРОИЗВОДСТВА И РЕАЛИЗАЦИИ САХАРНОЙ СВЕКЛЫ ХОЗЯЙСТВАМИ НАСЕЛЕНИЯ

Цель. Анализ существующей системы налогообложения деятельности личных крестьянских хозяйств, занимающихся выращиванием сахарной свеклы, а также обоснование предложений по упорядочению элементов ценообразования и налогообложения индивидуальных хозяйств и сельскохозяйственных предприятий при товарообменных операциях и реализации продукции перерабатывающим предприятиям.

Методика исследования. В статье использованы общенаучные и специальные методы исследования, которые обеспечили достижение поставленной цели. В процессе исследования использовались системный подход, методы абстрактно-логический; статистико-экономический; монографический и структурно-функциональный. Диалектический метод познания позволил комплексно исследовать эффективность функционирования предприятий свеклосахарного подкомплекса в их развитии, взаимосвязи и взаимозависимости. Информационной базой послужили законодательные и нормативные документы Украины, труды ведущих отечественных ученых, личные разработки и исследования авторов, Internet-ресурсы.

Результаты. В статье представлена динамика объемов реализации сахарной свеклы хозяйствами населения. Определены причины снижения объемов производства сахарной свеклы в хозяйствах населения, в частности, высокие затраты труда, примитивные технологии выращивания этой культуры и предвзятое отношение сахароперерабатывающих предприятий к владельцам личных хозяйств. Рассмотрена обобщенная структура реализации сахарной свеклы хозяйствами населения.

Определено отличие в ценах на продукцию индивидуальных хозяйств и сельскохозяйственных предприятий, которая объясняется разными подходами по уплате НДС. Поэтому хозяйства, юридически являющиеся плательщиками НДС, фактически тратя одинаковые суммы средств на производство и реализацию сахарной свеклы, получают значительно больше прибыли, поскольку прибыль сельскохозяйственных предприятий выше по сравнению с прибылью личных крестьянских хозяйств, как разница между "исходным" и "входным" НДС. Считаем, что установление единых минимальных цен на сахарную свеклу будет способствовать решению проблем свеклосеющих хозяйств населения.

Научная новизна заключается в изменении процедуры налогообложения сахара при его реализации сахарными заводами, а также установление единого для всех категорий хозяйств уровня минимальной цены на сахарную свеклу. Предлагаем ввести уменьшение суммы уплаты НДС на сахар, повышение цен на сахарную свеклу для личных крестьянских хозяйств.

Практическая значимость. Проанализирована действующая система налогообложения деятельности личных крестьянских хозяйств при реализации сельскохозяйственной продукции. Предложены действенные меры государственного регулирования производства и реализации сахарной свеклы хозяйствами населения в условиях ценового риска.

Ключевые слова: личные сельские хозяйства, торгово-посреднические структуры, минимальные цены, налогообложение, ценообразование, сахарная свекла.